

• För de allra flesta kemikalier finns idag **inga** regler för att de ska vara godkända av myndigheter innan de släpps ut på marknaden. Kemikalierna som används kan innehålla farliga ämnen som kan skada hälsa och miljö. Dessa ämnen kallas för utfasnings-, riskminsknings- eller vattendirektivsämnen.

• Företagare är skyldiga att skaffa sig kunskap om det finns farliga ämnen i de kemikalier som används och ersätta dessa med mindre farliga. Om det inte går att ersätta kemikalierna ska en riskbedömning genomföras för att hindra spridningen.

Kemikalieanvändningen 1959-2000

(50 % av mängden i stora tunnan kommer från bränsle. Jordens befolkning fördubblades under samma period!)

Källa: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Idag saneras mycket mark efter 50- och 60-talets kemikaliehantering.

Hur mycket kommer det att kosta att sanera marken efter dagens hantering?

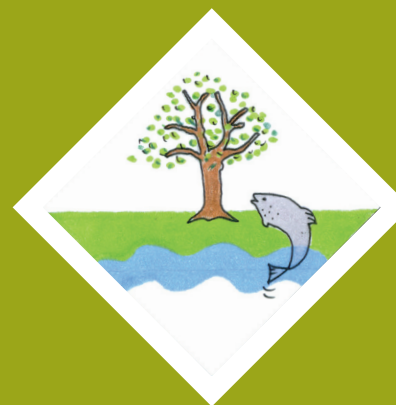

År 1959
7 miljoner ton

År 2000
260 miljoner ton

Kontakta gärna din tillsynsmyndighet om du har frågor om kemikalier

Kemikalier på företag

Kort information om projektresultatet för dig som hanterar kemikalier i din verksamhet

Miljösamverkan
SYDOST

Miljösamverkan Sydost är ett samverkansprojekt mellan kommunernas och länsstyrelsernas miljöförvaltningar och enheter i Gotlands och Kalmar län

www.miljosamverkansydost.se

Under 2008-2009 har Miljösamverkan Sydost arbetat med ett projekt riktat mot hanteringen av kemikalier på företag. Syftet har varit att genom information och inspektion stödja och stimulera företagarnas arbete med kemikalier för att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Den här foldern redovisar resultatet av 74 företag i Gotlands och Kalmar län. Inspektionsunderlaget och den fullständiga rapporten finns på vår hemsida www.miljosamverkansydost.se > Kemikalier på företag. Använd gärna inspektionsunderlaget för att på egen hand gå igenom ert företags kemikalieanvändning. Underlaget innehåller även information, bland annat om Reach.

En sammanställning av inspektionerna som genomförts visar

90 % eller flera av de inspekterade företagen:

1. Har säkerhetsdatablad tillgängliga för personalen
2. Förvarar sina kemikalier på tät yta, torrt och i lämpligt emballage

70 % -89 % av företagen:

1. Känner till Reach lagstiftningen
2. Har en dokumenterad egenkontroll
3. Har säkerhetsdatablad för samtliga kemiska produkter
4. Har en kemikalieförteckning
5. Inventerar regelbundet sina kemikalieförråd
6. Förvarar sina kemikalier inlåsta, invallade och har tillgång till absorptionsmaterial

50 % - 69 % av företagen

1. Har kunskap om hur man kan identifiera ett utfasningsämne genom att läsa säkerhetsdatabladet
2. Har en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för kemikalier
3. Har rutiner för åtgärder om det sker en kemikalieolycka och rutiner för att larma tillsynsmyndigheten.
4. Har en kemikalieförteckning med de uppgifter som krävs enligt egen kontrollföreläggningen
5. Förvarar inte kemikalier som kan reagera med varandra tillsammans

Under 49 % av företagen

1. Känner till att de använder kemikalier som innehåller utfasnings-, riskminsknings- eller vattendirektivsämnen i sin verksamhet
2. Har kontrollerat att ämnena i företagets kemikalier är registrerade enligt Reach
3. Har nedskrivna rutiner för att kontrollera att kemikalierna endast används för godkänt användningsområde

Tips på vägen:

1. **Var aktiv** och försök att byta ut kemiska produkter som innehåller farliga ämnen om det är möjligt!
2. **Bedöm riskerna** med de kemikalier som används i verksamheten samt minska risken med användningen av de farliga ämnen som fortfarande inte är möjliga att byta ut.
3. **Ställ frågor till leverantören!**
  - Innehåller den kemiska produkten utfasnings-, riskminsknings- eller vattendirektivsämnen?
  - Är ämnena i den kemiska produkten registrerade enligt Reach, eller på gång att registreras för den användning som är aktuell för vårt företag?
4. **Kontrollera företagets kemikalieanvändning** genom att svara på frågorna i Miljösamverkan Sydosts inspektionsunderlag; www.miljosamverkansydost.se > Kemikalier på företag
5. **Använd kemikalieinspektionens PRIO-databas** (www.kemi.se) som hjälp för att kontrollera om någon av de kemiska produkter ni använder inne håller ett utfasningsämne eller riskminskningsämne samt skaffa dig kunskap om hur man kan identifiera ett sådant ämne genom att läsa säkerhetsdatabladet
6. Vi uppmuntrar **kemikalieförteckningar på ämnesnivå** eftersom det finns många fördelar med det. Länsstyrelsen i Jönköpings län har tagit fram ett exempel hur en sådan kemikalieförteckning kan se ut, (<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/amnen/Miljo/Miljoskydd/Kemikalier/>)
7. **Kontrollera** om du använder några kemikalier som innehåller ämnen som finns med på Europeiska Kemikaliemyndighetens (ECHA) "Kandidatlista" (www.kemi.se, eller <http://echa.europa.eu>). Dessa ämnen har prioriterats som särskilt farliga och kan bli föremål för tillståndsprövning enligt EUs nya kemikalieregler Reach. Användningen av dessa ämnen kommer troligen att begränsas i framtiden.

Till tillståndspliktiga företag!

Under 2010 kommer Länsstyrelserna och Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns distrikt att genomföra ett kemikaliekartläggningsprojekt. Målet med detta projekt är att undersöka vilka kemiska ämnen som används och vilka som riskerar att påverka våra vatten. Tillståndspliktiga företag som vill vara med i projektet kommer att få hjälp med bl.a. granskning av sin kemikalieförteckning, information om vilka ämnen man använder som kan beröras av olika begränsningar och vilken påverkan företaget kan ha på vatten. Projektet är en del i att minska påverkan på Östersjön och finansieras av Naturvårdsverket och Vattenmyndigheten i Södra Östersjön. Deltagande i projektet är frivilligt och kostnadsfritt. För mer information, kontakta Martin.U.Fransson@lansstyrelsen.se.